

ІНТЕГРОВАНІ СТРУКТУРИ БІЗНЕСУ ЯК ІНФРАСТРУКТУРНА ЛАНКА РОЗВИТКУ МАЛОГО Й СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

У період інформаційного століття, яке характеризується більш високим ступенем невизначеності, стрімкими змінами на ринку та впливом глобалізації, виникають нові вимоги. Сьогодні важливі не стільки наявні ресурси, скільки здібності регіональної влади та бізнесу у відповідь на виклики ринку швидко адаптувати наявні ресурси, а також розвивати та створювати нові. В умовах домінування приватного бізнесу регіональна адміністрація має можливість впливати виключно через створення привабливого бізнес-клімату на своїй території. На жаль, сьогодні практично всі існуючі стратегії інноваційного розвитку мають декларативний характер.

Завдання інноваційного розвитку економіки держави, як і раніше, залишається одним із пріоритетних напрямів реформування національної економічної системи. При формуванні державної інноваційної політики необхідно чітко уявляти, що удосконалення структури промисловості в колишньому вигляді неможливо та економічно недоцільно. Варто оцінити можливості внутрішнього та зовнішнього середовища й виділити «крапки росту» для адресної інвестиційної підтримки. Потрібна чітка інноваційна політика, що передбачає комплекс заходів щодо стимулювання просування регіональних товарів на український та зовнішній ринок, підтримку промислового експорту та протекціоністський захист місцевих товаровиробників, гнучке регулювання цін і тарифів на послуги природних монополій та інше. Головними кількісними показниками ефективності структурної перебудови повинні стати збільшення обсягів продукції переробних галузей АПК, радіоелектронної промисловості, часткове відновлення обсягів виробництва в ОПК і в ряді інноваційних галузей інших сфер машинобудування, де існує відповідна матеріальна база.

Протидія негативним для української промисловості процесам і збереження її конкурентоспроможності може бути успішною тільки при стратегічному плануванні економічної концентрації та створенні національних інтегрованих структур бізнесу (далі ІСБ), що відповідали б світовим стандартам і, отже, могли б протистояти агресивній політиці транснаціональних корпорацій на регіональному ринку.

За результатами аналізу зарубіжного управління інноваційним розвитком ІСБ визначено, що за

відповідних умов входження регіонально значущих об'єктів промисловості до складу корпоративних структур можна вважати ефективним засобом вирішити соціально-економічні проблеми регіону, оскільки це дозволить збільшити можливості розв'язання соціальних проблем, сприяти формуванню політики соціально-економічного розвитку регіону, збільшити виробництво соціально значущої продукції, необхідної для вирішення проблем населення та розвитку економіки, збільшити доходи регіональних бюджетів, залучити в регіон додаткові фінансові ресурси, у тому числі іноземні інвестиції. Для ефективного управління інноваційним розвитком ІСБ важливого значення набуває статус даного регіону (перспективний чи навпаки), наявність у регіоні перспективних ресурсів (у тому числі інтелектуальних), характер галузевої спеціалізації регіону, стан місцевої законодавчої бази, адміністративні економічні ризики, ступінь зацікавленості місцевих органів влади у створенні корпоративних структур, наявність у регіоні конкурентів. Проте, стосовно України, однією із проблем залишається незавершеність у регіонах процесу приватизації, у результаті чого інноваційна діяльність ІСБ може вступати в протиріччя з інтересами місцевих претендентів на власність. Зросла небезпека зрощення влади та капіталу, яка може привести до формування в інтересах представників влади нових корпоративних структур, і навіть до організації ними міжкорпоративної боротьби та зміни власників окремих підприємств та ІСБ.

Слід зазначити, що домінуюча в країні внутрішня виробничо-територіальна організація більшості регіонів не забезпечує їхньої конкурентоспроможності в глобальному ринку. У результаті політики розміщення продуктивних сил в Україні не існує практично жодного конкурентоспроможного територіального кластера як динамічної та внутрішньо конкурентної мережі близько локалізованих підприємств, що виробляють таку ж саму або суміжну продукцію і спільно забезпечують успішні ринкові позиції для країни, галузі й самих підприємств.

В умовах постійного дефіциту державних фінансових ресурсів, які направляються на підтримку та забезпечення науково-технічної та інноваційної діяльності, перенесення центру тяжіння на внутрішні можливості інноваційного розвитку ІСБ –

перспективний шлях підняття та зростання інноваційної активності в усіх галузях економічної діяльності на регіональному рівні. Для успішної реалізації такої перспективи необхідно розробити системний механізм взаємодії органів регіональної влади з корпоративним сектором економіки (особливо з його наукомісткою складовою), який включав би інституційні, організаційні, фінансово-економічні та соціально-економічні важелі, спрямовані на забезпечення стимулюючого середовища розвитку всіх етапів інноваційного процесу як на регіональному, так і на мікрорівнях.

Отже, одним із напрямів інноваційно-технологічного розвитку національної економіки має стати створення умов для модернізації промисловості й підтримки та розвитку конкурентоспроможних у глобальному ринку територіальних інтегрованих структур бізнесу. Як зазначалось вище, конкурентоспроможних у глобальному масштабі ІСБ практично немає. При цьому їхня поява виступає умовою знаходження Україною довгострокової конкурентоспроможності, а, отже, стимулювання формування ІСБ повинно відноситися до числа пріоритетів державної політики економічного розвитку. Крім того, ІСБ повинні стати формою

інтеграції та підтримки малого й середнього бізнесу. Тобто, традиційні макроекономічні та галузеві підходи до розвитку малого й середнього бізнесу необхідно доповнити регіональним, що проявляється у формуванні територіальних ІСБ.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Положення про порядок створення та функціонування технопарків і інноваційних структур інших типів [Електронний ресурс] / Верховна Рада України. – Режим доступу: <http://zakonl.rada.gov.ua>.

2. Ганущак-Єфіменко Л. М. Конкурентно-інтеграційний бенчмаркінг у забезпеченні конкурентоспроможності вищих навчальних закладів / Л. М. Ганущак-Єфіменко, О. М. Ніфатова, В. Г. Щербак // Науковий вісник Полісся. – 2019. – № 2 (14). – С. 188–197.

3. Грищенко І. М. Комерційна діяльність посередницьких підприємств: підр. для вищ. навч. закл. / І. М. Грищенко. – К.: Грамота, 2009. – 448 с.

4. Єрмошенко М. М. Механізм розвитку інноваційного потенціалу кластерооб'єднаних підприємств: монографія / М. М. Єрмошенко, Л. М. Ганущак-Єфіменко. – К.: Національна академія управління, 2010. – 236 с.